

Títol: Llitem contra l'assetjament escolar

Font: Living Lab de Salut d'IrsiCaixa, mòdul formatiu
#aquiproubullying desenvolupat per la Generalitat de Catalunya

IrsiCaixa Living Lab de Salut
gencat

Quins objectius i factors de Sana Ment es treballen?

Objectiu 2. Relacions socials i clima socioafectiu.

Objectiu 3. Zero estigma, rebuig, discriminació, negació, tabús i assetjament.

Factors:

- Por al rebuig
- Assetjament
- Acceptació i integració al grup
- Prevenció de la violència
- Discriminació

Nivell educatiu: ESO

Matèries: Tutoria

Temps: 4 sessions de tutoria + sessions a casa i opcionals

Fitxa Activitat

Aquesta activitat té com a objectiu millorar la prevenció de l'assetjament escolar mitjançant una recerca participativa que complementa el Pla de Convivència del centre educatiu. Trobareu el desenvolupament de l'activitat en la pàgina a continuació d'aquest document en format guia.

Aquesta activitat inclou un annex amb altres activitats que es poden utilitzar per fer un pla d'acció. Aquestes darreres, també es poden realitzar de manera independent si s'adapta més a les vostres necessitats. Per això també les trobareu al repositori de Sana Ment.

Donat que l'assetjament és un problema persistent i molt prevalent als centres, la recerca participativa que proposem pot conduir a identificar un conjunt d'activitats a implementar, que, de nou, podrien formar part d'un pla d'acció que seria complementari al que es defineix amb la guia didàctica de Sana Ment.

Paraules Clau

ASSETJAMENT ESCOLAR, BULLYING, RECERCA PARTICIPATIVA, CIBERASSETJAMENT, CONVIVÈNCIA

Resum breu

Aquesta activitat proposa fer una recerca participativa amb l'objectiu de millorar el pla de convivència del centre educatiu i lluitar contra l'assetjament. Proposem que l'alumnat analitzi com està la convivència dins el seu grup o centre educatiu (fent especial èmfasi en l'assetjament), dissenyi un pla d'acció i proposi recomanacions de millora per promoure canvis que, de retruc, també ajudaran al benestar emocional de tot l'alumnat. Finalment, comunicarem els resultats de la recerca i del pla d'acció.

Recerca participativa per millorar la convivència i lluitar contra l'assetjament escolar

ACCIÓ TUTORIAL

Introducció

Aquesta guia didàctica, desenvolupada pel [Living Lab de Salut d'IrsiCaixa](#), proposa una **recerca participativa per consensuar recomanacions de millora del pla de convivència i lluitar contra l'assetjament als centres educatius** mitjançant un procés que involucra el professorat, l'alumnat i les seves famílies. Aquesta proposta s'ubica dins el marc de la [Intervenció Integral Sana Ment](#) per a la promoció de la salut mental als centres educatius i, en concret, respon al tercer objectiu principal "Zero estigma, rebuig, discriminació, negació, tabús i assetjament". Sana Ment es construeix a partir dels resultats d'una recerca participativa amb més de 1.600 alumnes i les seves famílies, així com amb docents i professionals de salut mental durant el curs acadèmic 2021-22, en el marc del projecte Europeu [CONNECT](#) i de les [Escoles Sentinella](#), sota la coordinació del Living Lab de Salut d'IrsiCaixa.

Actualment, els centres educatius han de tenir i implementar el Projecte de Convivència dins el marc del Projecte educatiu de centre ([Resolució EDU/1753/2020](#), de 16 de juliol). El Projecte de convivència reflecteix les accions que el centre educatiu desenvolupa per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat escolar per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes. Aquestes accions han d'anar adreçades a la millora de la convivència en diversos àmbits (prevenció, intervenció i organització) i nivells d'actuació (a l'aula, al centre i a l'entorn). Aquest Projecte també recull els mecanismes que el centre estableix a l'hora de resoldre els conflictes i de crear una atmosfera de treball i convivència segura i saludable. Pel que fa a l'assetjament, és generalitzat incloure el [protocol a seguir davant d'un assetjament o ciberassetjament entre iguals](#) proporcionat per la Generalitat com a eina efectiva de prevenció, detecció i intervenció establint un marc comú d'actuació i afavorint la coordinació dels diferents agents implicats mitjançant un circuit sistematitzat.

Malgrat els esforços que els centres educatius dediquen, els problemes de convivència i l'assetjament escolar segueixen sent presents. Segons dades de la Organització Mundial de la Salut (OMS), 1 de cada 4 alumnes pateixen o han patit assetjament escolar. Des d'aquesta recerca participativa, volem donar suport a la millora dels Plans de Convivència dels centres implicant a tota la comunitat educativa en la promoció de la convivència i en contra de l'assetjament per tal de contribuir a la millora del benestar emocional i la salut mental.

A través de les activitats proposades, alumnat, docents i famílies, i, de manera optativa també amb d'altres actors, podreu fer (1) una anàlisi sistèmica de la situació actual per descriure problemes i oportunitats que afecten la convivència i l'assetjament en diferents àmbits: social, d'organització del centre, econòmic, etc., (2) consensuar recomanacions de millora del Pla de Convivència del centre i (3) Comunicar les recomanacions resultants a la comunitat educativa.

Per acabar el procés, recomanem, de manera optativa, passar a l'acció mitjançant la prioritització d'accions per implementar al centre educatiu a partir de les recomanacions de millora i

comunicar-les per donar visibilitat al procés de recerca, els resultats obtinguts i el pla d'acció implementat.

RESUM SESSIONS				
Sessió	Durada	Gestió d'aula	Activitat	Material
1	50 min	Plenari i individual	ENCÀRREC I EXPLORACIÓ INICIAL: despertar l'interès sobre el tema, autoavaluació inicial de coneixement previ i introducció de conceptes a través de testimonis.	1 ordinador amb connexió a internet Projector Qüestionari autoavaluació (Annex 4)
A casa	20 min	Amb la família	EXPLORACIÓ INICIAL AMB D'ALTRES ACTORS SOCIALS: despertar l'interès sobre el tema, introducció, amb la família, de conceptes a través de testimonis i reflexió sobre les necessitats	1 dispositiu amb connexió a internet
2 i 3	50 min + 50 min	Plenari i treball grupal (4-5 alumnes per grup)	EXPLORACIÓ AMB L'ALUMNAT: analitzar problemes, oportunitats, causes i conseqüències del pla de convivència i contra l'assetjament i crear recomanacions de millora.	1 ordinador 5 graelles en DIN A3 1 graella en DIN A4 per a cada alumne Targetes adhesives vermelles i verdes
A casa	30 min	Amb la família i docents	EXPLORACIÓ AMB D'ALTRES ACTORS SOCIALS: amb la família i docents, analitzar problemes, oportunitats, causes i conseqüències del pla de convivència i contra l'assetjament i crear recomanacions de millora.	Graella comú del grup classe i graella Din A4
4	50 min	Plenari i treball individual	INTEGRACIÓ DE LES RECOMANACIONS: Integrar els resultats de totes les exploracions en una graella final de recomanacions. Autoavaluació final.	Graella comú Qüestionari autoavaluació (Annex 4)
Opcional	Es pot dur a terme a càrrec d'alumnat voluntari fora de l'horari lectiu	Varia en funció del Pla d'Acció	FEM UN PLA D'ACCIÓ: Dissenyem i implementem un pla d'acció amb propostes de millora relacionades amb les recomanacions.	Definir segons les activitats incloses en el Pla d'Acció.
Opcional	Es pot dur a terme a càrrec d'alumnat voluntari fora de l'horari lectiu	Varia en funció de les activitats de comunicació prioritzades	FEM UNA CAMPANYA DE COMUNICACIÓ: Fem activitats de comunicació per donar a conèixer el procés de recerca participativa, el Pla d'Acció resultant i la seva implementació.	Taula per definir un pla de comunicació (Annex 7)

Descripció de les sessions

Sessió 1 (50 min): ENCÀRREC I EXPLORACIÓ INICIAL

(10 min) Presentar l'encàrrec a l'alumnat

L'equip directiu demana a l'alumnat una valoració sobre la promoció de la bona convivència que respon all Pla de Convivència del centre i que inclou mesures contra l'assetjament a través d'una carta ([Annex 1](#)) o amb la presència d'algun membre de l'equip directiu que els ho presenta a l'aula.

A continuació, els comentem que iniciarem el procés amb un seguit d'activitats per introduir el tema, explorar què és el que ja saben i despertar l'interès per enfocar el problema mitjançant un procés de recerca.

(15 min) Autoavaluació inicial

L'alumnat completa la part de coneixement previ del qüestionari d'autoavaluació que trobareu a l'[Annex 4](#) d'aquesta Guia.

(20 min) Com afecten l'assetjament i el ciberassetjament?

Per introduir el tema de l'assetjament i del ciberassetjament hem adaptat una activitat proposada en el mòdul formatiu [#aquiproubullying](#) desenvolupat per la Generalitat de Catalunya:

El programa 30 Minuts de TV3 va dedicar un especial al tema de l'assetjament: [Bullying](#), on es recull el testimoni de diversos nois i noies implicats en casos d'assetjament o ciberassetjament (víctimes i assetjador). **Visualitzarem un fragment del programa (minuts 1:30 a 8:00)** i demanarem a l'alumnat que estigui atent als testimonis que hi apareixen i responguin a les preguntes que hi ha a continuació:

1. Tots els nois i noies que parlen són víctimes d'assetjament?
2. Contrasta molt el testimoni de les víctimes i el de l'agressor. Com afirmen sentir-se les víctimes? Com diu que se sentia l'agressor? Tanmateix, pots trobar algun punt de coincidència entre ells?
3. Descriu breument com el cas del Manu afecta la seva família i l'escola.

Trobareu el solucionari d'aquesta activitat a la fitxa del programa [#aquiproubullying](#) ([Activitat 3: pàg 11](#)).

(5 min) Donar pautes per a la reflexió conjunta amb les famílies entorn de l'encàrrec i el compromís per participar

Es proposa que l'alumnat mostri el vídeo a les famílies i comparteixin les respostes a les preguntes que han sortit a classe i que, finalment, reflexionin conjuntament si tenim marge per millorar la convivència dins el centre? Com? Ens interessa participar en un projecte per millorar la convivència i erradicar l'assetjament des del centre educatiu? Quines son les principals preocupacions que tenim entorn d'aquest tema? Aquesta última pregunta ja ens introdueix en la propera etapa que iniciarem a la propera sessió.

Sessió fora de l'aula: **EXPLORACIÓ INICIAL AMB D'ALTRES ACTORS SOCIALS**

Proposem a l'alumnat comparteixi l'encàrrec amb la família, visualitzin conjuntament el fragment del vídeo i que iniciïn una reflexió partint d'aquestes tres preguntes:

- Tenim marge per millorar la convivència dins el centre? Com?
- Ens interessa participar en un projecte de recerca participativa per millorar la convivència i erradicar l'assetjament des del centre educatiu?
- Quines son les principals preocupacions que tenim entorn d'aquest tema?

També es pot proposar a l'alumnat que, si volen, poden repetir l'activitat amb companys d'altres entorns com ara educació en el lleure o activitats esportives, entre d'altres entorns.

Sessió 2 i 3 (100 min): **EXPLORACIÓ AMB L'ALUMNAT**

(5 min) Presentar l'objectiu de les dues properes sessions i explicar la metodologia del grup de discussió

Els objectius de les properes sessions és aprendre continguts, competències i actituds necessàries relacionades amb la bona convivència i la prevenció de l'assetjament mitjançant un procés de recerca participativa per investigar les perspectives de la comunitat educativa i les famílies entorn dels problemes i oportunitats de convivència i assetjament al centre i elaborar recomanacions de millora del pla de convivència i del pla contra l'assetjament.

(90 min) Grup de discussió de l'alumnat

La recerca participativa proposada en aquesta guia parteix d'un enfocament sistèmic i, per tant, analitza la situació tenint en compte diferents categories que ajuden a tenir una perspectiva més completa. La dinàmica d'aquest grup de discussió s'estructura al voltant d'una graella on s'especifiquen aquestes categories i que trobareu a l'[Annex 3](#).

(15 min) Es divideix l'alumnat en grups de 4 o 5 persones i se'ls reparteix la graella en format DinA3. Primer individualment i després en petit grup, exploren problemes i oportunitats de convivència i assetjament a l'entorn del centre. Reflexionen sobre la resposta als diferents aspectes a analitzar, i anoten 3 o 4 **problemes/opportunitats** entorn de les categories del model de promoció de la convivència i la prevenció de l'assetjament proposades a la graella de l'[Annex 3](#). Poden partir dels exemples de necessitats i preocupacions reflexionats a casa i de les pautes de l'[Annex 2](#) que exemplifiquen les categories per analitzar. És important que les oportunitats no es plantegin com a solucions, sinó com a factors que contribueixen positivament a la promoció de la bona convivència.

(35 min) A continuació, el/la portaveu d'un dels grups comparteix un dels problemes/opportunitats, i la resta també ho fa si han descrit problemes semblants.

Un cop s'han presentat totes les aportacions similars es col·loquen a la pissarra i es consensua com es resumeix a la pissarra amb un nom que es recull en una etiqueta. Per a l'activitat posterior amb les famílies, l'alumnat ho recull a la graella de l'[Annex 3](#) impresa en format DIN4.

Es procedeix seguint la mateixa dinàmica fins que tots els participants han compartit les seves reflexions i s'han anat omplint les caselles corresponents. A mesura que transcorre aquest procés és possible que sorgeixin noves idees que també podrem incorporar. Un cop finalitzada aquesta dinàmica, si veiem que queden categories de la graella buides, dedicarem més temps per mirar de complimentar-les.

(15 min) Seguint la mateixa dinàmica, a cada grup es distribueixen les fileres entre els membres de l'equip i cada participant pensa **recomanacions** per a les fileres assignades. Després les exposen per torns i demanen a la resta de participants les seves aportacions per tal de consensuar les recomanacions i redactar-les conjuntament a la darrera columna de la graella.

(5 min) Tancament i presentació de l'activitat que hauran de fer fora l'aula

Per incloure les famílies en l'exploració proposem que l'alumnat promogui a casa una reflexió similar a la que ha fet en aquestes sessions i recollir les recomanacions proposades per part de les famílies. També proposem que aquesta activitat la dugui a terme el professorat del centre, i de manera opcional implicant també el personal no docent. També es proposa que els docents revisin el Pla de Convivència per si hi ha recomanacions que volen incloure.

Sessió fora de l'aula: **EXPLORACIÓ INICIAL AMB ALTRES ACTORS SOCIALS**

Proposem a l'alumnat que comparteixi el procés i els resultats del grup de discussió que han fet a l'aula durant les dues sessions prèvies i que reculli les recomanacions que facin les famílies a la seva graella en format DinA4 per tal de compartir-les durant la propera sessió amb la resta del grup classe.

En paral·lel, es proposa que els docents també duguin a terme aquesta activitat i, de manera optativa també amb personal no docent. També es pot proposar a l'alumnat que, si volen, poden repetir l'activitat amb companys d'altres entorns com ara educació en el lleure o activitats esportives, entre d'altres entorns.

Sessió 4 (50 min): **INTEGRACIÓ DE LES RECOMANACIONS**

(5 min) Presentació dels objectius de la sessió i dels resultats obtinguts de l'exploració amb l'alumnat

L'objectiu d'aquesta sessió és acabar de completar la graella de l'exploració amb les aportacions de les famílies i començar a passar a l'acció per donar resposta a l'encàrrec rebut de part de l'equip directiu participant en la difusió de les recomanacions de millora del pla de convivència i del pla contra l'assetjament a famílies, centre educatiu i responsables d'elaborar polítiques públiques. De manera opcional, també es proposaran altres activitats per passar a la implementació de les recomanacions.

(15 min) Integració dels resultats de les exploracions

El/la docent mostra la taula completada amb els continguts consensuats a la sessió anterior amb alumnat. Aquesta servirà de punt de partida per anar-la completant durant aquesta sessió amb les aportacions de les famílies i també del professorat, que prèviament va participar també en una exploració similar.

L'alumnat comparteix els problemes, oportunitats i recomanacions que han proposat les seves famílies i s'afegeixen a la graella conjunta que ha presentat el/la docent al principi de la sessió. Finalment, el/la docent afegeix les recomanacions del professorat.

Per donar resposta a l'encàrrec, l'alumnat presenta les recomanacions de millora a l'equip directiu.

En aquest punt hi ha dues vies opcionals si es volen implementar algunes o totes les recomanacions i es vol millorar la difusió dels resultats:

- **Dissenyar un pla d'acció per implementar les recomanacions:** l'alumnat escull activitats sobre prevenció de l'assetjament per respondre a les recomanacions prioritzades de la recerca participativa duta a terme. Us fem una sèrie de propostes d'activitats que hem recollit de fonts diverses i que sobretot se centren en el treball dins el propi grup classe, però també alguna proposta posa el focus en el centre educatiu ([Annex 5](#)). També us proporcionem una fitxa per planificar l'execució de les activitats que hagueu decidit dur a terme ([Annex 6](#)). Aquestes activitats les podeu incloure per complementar el pla d'acció que va definir amb la [guia didàctica de Sana Ment](#).
- **Disseny d'un pla de comunicació:** disseny d'un pla de comunicació dels resultats obtinguts durant la recerca participativa. L'objectiu és fer difusió del procés de recerca participativa i dels resultats obtinguts en forma de recomanacions de millora. Es proposa dirigir el pla com a mínim a la comunitat educativa mitjançant un comunicat via mail o penjant un article a la pàgina web del centre educatiu. Si no es pot dedicar temps a l'aula, es pot plantejar com una tasca extra per a alguns/es alumnes que en tinguin ganes i pugin dedicar-hi un temps. Si no hi ha aquesta opció ho pot fer directament el professorat. A l'[Annex 7](#) trobareu una taula que us pot guiar alhora de planificar el pla de comunicació. Aquest pla de comunicació pot formar part de la difusió de Sana Ment.

Comentat [RM1]: link

(15 min) Autoavaluació final de l'aprenentatge i el procés de recerca i tancament

L'alumnat completa la segona part del qüestionari d'autoavaluació per prendre consciència del coneixement i les competències desenvolupades.

El/la docent també pot fer ús de la Rúbrica de l'[Annex 4](#) per avaluar l'aprenentatge.

ANNEXES

Annex 1. Carta d'encàrrec de l'equip directiu del centre

Benvolguts i benvolgudes alumnes de [nom del centre educatiu]

L'equip directiu del centre ens adrecem a vosaltres per demanar-vos la vostra col·laboració en un projecte de recerca participativa per a la millora del pla de convivència del centre posant un focus especial en erradicar l'assetjament.

Aquesta recerca participativa també té com a finalitat promoure que els centres educatius siguin entorns d'aprenentatge i alhora de resolució de problemes de la comunitat.

Amb aquests objectius, **us demanem que us convertiu en investigadors/es per consensuar unes recomanacions de millora del model de convivència i contra l'assetjament del nostre centre i, conjuntament, en fem difusió com a mínim dins la comunitat educativa, però si us animeu també podeu comunicar-ho a responsables de centres d'activitats extraescolars i de polítiques públiques del vostre barri, poble o ciutat.** Si accepteu l'encàrrec:

- Ajudareu a la comunitat educativa a millorar la convivència i contribuïreu a erradicar l'assetjament tenint en compte les vostres perspectives, ja que sou els i les que s'han de beneficiar dels resultats que s'obtindran.
- Tindreu l'oportunitat de participar en un procés que alhora facilita millorar les competències, aptituds, interès i percepcions de vocacions científiques així com la confiança per utilitzar el mètode científic per resoldre problemes reals per part de l'alumnat i les famílies.

Desitgem que la nostra proposta us resulti interessant i accepteu aquest projecte.

Us donem les gràcies per avançar i us enviem una cordial salutació.

Atentament,

L'Equip Directiu de [nom del centre educatiu]

Annex 2. Categories per analitzar

Com podem **millorar el projecte de convivència i contribuir a erradicar l'assetjament** amb un enfocament sistèmic i col·laboratiu?

Per col·laboratiu entenem que hi poden participar diferents **actors socials**. Alguns ja us els hem proposat a la descripció de les sessions, però també se'n podrien incloure més: alumnat d'altres cursos, personal docent i no docent i famílies de tot el centre educatiu, professionals de la salut, i de l'educació formal i no formal, i dels sectors social, econòmic, acadèmic, medi ambient i polític.

Aspectes a analitzar entorn de la promoció de la convivència i l'erradicació de l'assetjament als centres educatius:	
Categories	Descripció
Accés a recursos i a coneixement	Problemes i oportunitats relacionats amb: - Tenim a l'abast recursos per promoure la convivència? Coneixem tècniques per relacionar-nos de manera correcta o per resoldre conflictes? - Coneixem quin és i com accedir al Projecte de convivència del centre i els protocols a seguir en cas d'assetjament? - Tenim accés a informació sobre l'estat de la convivència al centre educatiu, dades sobre casos d'assetjament, dades sobre casos d'èxit en la gestió de l'assetjament?
Infraestructura física i virtual	Problemes i oportunitats relacionats amb: - Com afecten les característiques de les infraestructures físiques i virtuals de què disposem en la promoció de convivència, el centre educatiu és un espai segur?, té espais que fomentin la convivència?, les xarxes socials faciliten o dificulten la convivència? Com? - Com interactuen els diferents actors socials des d'aquestes infraestructures (alumnat, famílies, docents), es dona la possibilitat d'establir relacions de qualitat per abordar problemes relacionats amb la convivència?
Polítiques i mesures de promoció de la salut mental	Problemes i oportunitats relacionats amb: - Quines polítiques i mesures promouen la convivència i la lluita contra l'assetjament (tant les proposades pel govern com per altres organitzacions incloent els centres educatius)? - Com afecten aquestes polítiques als centres educatius (el centre té plans o protocols de convivència i contra l'assetjament? Com s'apliquen? Què passa quan es dona una situació de conflicte)?
Cultura, valors, percepcions i aprenentatge	Problemes i oportunitats relacionats amb: - La cultura i els valors en els quals som educats afecten la convivència al centre educatiu? - Com afecta la convivència i l'assetjament en l'aprenentatge?
Col·laboració entre actors socials	Problemes i oportunitats relacionats amb: - Com interactuen els diferents actors socials per promoure problemes d'assetjament? - Com interactuen els diferents actors socials per potenciar millores en la promoció de la bona convivència i la prevenció de l'assetjament?
Economia	Problemes i oportunitats relacionats amb: - Com afecten les desigualtats socio-econòmiques en la convivència? - Quins costos es deriven de la promoció de la bona convivència i la prevenció de l'assetjament? - Els recursos econòmics destinats són suficients?

Annex 3. Taula per explorar problemes i oportunitats i proposar recomanacions

Aspecte a analitzar relacionats amb...	Respostes a la pregunta	Problemes	Oportunitats	Recomanacions de millora
Accés a recursos i coneixement Com aprenem sobre com tenir una bona convivència?				
Infraestructura física i virtual Com afecten els espais de l'escola a la nostra convivència?				
Polítiques i mesures de promoció de la salut mental Què fem a l'escola per vetllar per la convivència i evitar l'assetjament?				
Cultura, valors i aprenentatge Què ens ve al cap quan pensem en assetjament?				
Col·laboració entre actors socials Com interactuen els diferents actors socials per propiciar o dificultar l'assetjament?				
Economia Com afecten els aspectes econòmics (diners) a la convivència?				

Imprimir en DINA3 i DINA4

Annex 4. Instruments per a l'avaluació formativa

En aquesta seqüència d'activitats es poden avaluar, a criteri del professorat, competències clau i específiques i sabers relacionades amb la indagació, el treball en grup, la comunicació (oral i escrita), entre d'altres. En aquest apartat trobareu els següents instruments que poden ser utilitzats o adaptats a cada nivell educatiu per a l'avaluació formativa de les activitats plantejades en aquesta seqüència didàctica:

- **Rúbrica** per avaluar alguns aspectes del procés d'aprenentatge individual, com l'autonomia, l'actitud i la implicació de l'alumnat en les activitats proposades.
- **Qüestionari d'autoavaluació:** És una eina de regulació del procés d'aprenentatge que contribueix a que l'alumnat prengui consciència del QUÈ (coneixement previ i què ha après) i de COM ho ha après. L'alumnat l'ha de contestar individualment ABANS de començar l'activitat (coneixement previ) i al FINAL de la seqüència didàctica.

1. Rúbrica d'avaluació del procés d'aprenentatge (per al docent)

Aspecte a avaluar	Nivell 3 (AE)	Nivell 2 (AN)	Nivell 1 (AS)	Requereix moltes millores (NA)
Autonomia i interès de l'alumne en el treball (Observacions del professorat)	Es manté sempre interessat/a per la tasca a realitzar i és totalment autònom/a en la resolució de dificultats.	Habitualment es manté interessat /a per la tasca a realitzar i/o és prou autònom/a en la resolució de dificultats.	De vegades perd l'atenció cap al treball i/o demana habitualment pautes per a realitzar-lo	Perd continuament l'atenció cap al treball i/o necessita ajuda constantment del professor per a resoldre les seves dificultats.
Ètica del treball. Ús del temps. (Observacions del professorat)	Utilitza el temps de la classe per a treballar en el projecte. Les converses amb companys es centren en el treball.	Utilitza el temps de la classe per a treballar en el projecte la major part del temps. Les converses són generalment enfocades al treball.	Utilitza el temps de la classe per a treballar en el projecte la major part del temps, però a vegades conversa amb companys sobre temes que s'allunyen del treball.	L'estudiant no va utilitzar el temps de la classe per a treballar en el projecte i/o va ser molt indisciplinat.
Coneixement guanyat (Es pot valorar a partir del qüestionari d'autoavaluació inicial i final)	L'alumne/a mostra evolució del seu coneixement en tots els aspectes proposats a l'autoavaluació.	L'alumne/a mostra evolució del seu coneixement en la majoria dels aspectes proposats a l'autoavaluació.	L'alumne/a mostra evolució del seu coneixement en alguns dels aspectes proposats a l'autoavaluació.	L'alumne/a mostra poca evolució del seu coneixement en els aspectes proposats a l'autoavaluació.

2. Qüestionari d'autoavaluació (inicial i final)

CONEIXEMENT Indica amb una creu el teu grau de coneixement o la teva opinió en relació a les preguntes que es plantegen a continuació:	ABANS DE COMENÇAR				UN COP FINALITZADA L'ACTIVITAT				REFLEXIONA
	No ho sé	Tinc dubtes	Ho sé	Ho sé explicar	No ho sé	Tinc dubtes	Ho sé	Ho sé explicar	Com ho he après? (Indica quines activitats o dinàmiques t'has permès adquirir aquest coneixement/opinió)
1. Quines mesures de promoció de la convivència i contra l'assetjament escolar hi ha al teu centre educatiu?									
2. Quins problemes de convivència i d'assetjament afecten el teu entorn?									
3. Sabries identificar a què són deguts aquests problemes?									
4. Sabries preveure quines conseqüències poden tenir aquests problemes?									
5. Quines oportunitats ens ofereix l'actual situació per fer front als problemes de convivència i d'assetjament?									
6. Com es pot millorar l'actual model de convivència i contra l'assetjament?									
7. Què vol dir fer recerca participativa?									
8. Sabries identificar qui són els actors implicats en un problema?									
9. Creus que és important treballar col·laborativament amb el mètode científic per donar resposta a problemes reals de la teva comunitat?									
10. Creus que els resultats d'una recerca en l'àmbit escolar poden millorar amb la participació de la pròpia comunitat educativa?									

Annex 5. Proposta d'activitats per incloure al Pla d'acció

Nom activitat	Descripció	Enllaç
Revisió del pla de convivència i del protocol de prevenció de l'assetjament.	Revisar el pla de convivència i el protocol de prevenció de l'assetjament del centre escolar, així com els protocols redactats des de la Generalitat de Catalunya.	Circuit d'actuació davant de qualsevol tipus de violència en l'àmbit educatiu (gencat.cat) protocol assetjament (iesffg.cat)
Coneixements sobre l'assetjament i el ciberassetjament	4 activitats didàctiques integrades en el programa d'innovació educativa #aquiproubullying que impulsa el Departament d'Ensenyament, per aprofundir en el coneixement de l'assetjament i el ciberassetjament i conscienciar a l'alumnat sobre els seus efectes negatius.	Dossier alumnat: 1Coneixements-assetjament-i-ciberassetjament-secundaria-alumne.pdf (gencat.cat) Guia docent: 1Coneixements-assetjament-i-ciberassetjament-secundaria-docent.pdf (gencat.cat)
Competències socioemocionals	3 activitats didàctiques integrades en el programa d'innovació educativa #aquiproubullying que impulsa el Departament d'Ensenyament, per Sensibilitzar els alumnes sobre la importància de l'educació socioemocional i donar a conèixer els conceptes d'assertivitat i empatia.	Dossier alumnat: 2Competències-socioemocionals-SEC-dossier-alumnat.pdf (gencat.cat) Guia docent: 2Competències-socioemocionals-SEC-guia-docent.pdf (gencat.cat)
Gestió positiva dels conflictes	5 activitats didàctiques integrades en el programa d'innovació educativa #aquiproubullying que impulsa el Departament d'Ensenyament, per identificar, definir i analitzar conflictes e la vida quotidiana.	Dossier alumnat: 3Gestio-positiva-dels-conflictes-SECUNDARIA-alumnat.pdf (gencat.cat) Guia docent: 3Gestio-positiva-dels-conflictes-SECUNDARIA-docent.pdf (gencat.cat)
Com detectar i aturar l'assetjament	3 activitats didàctiques integrades en el programa d'innovació educativa #aquiproubullying que impulsa el Departament d'Ensenyament, per conscienciar l'alumnat de la importància d'implicar-se de forma positiva davant situacions d'assetjament i de la necessitat de comunicar als adults possibles casos d'assetjament.	Dossier alumnat: 4Com-detectar-i-aturar-assetjament-secundaria-alumne.pdf (gencat.cat) Guia docent: 4Com-detectar-i-aturar-assetjament-secundaria-docent.pdf (gencat.cat)
Ús segur i responsable de les xarxes	5 activitats didàctiques integrades en el programa d'innovació educativa #aquiproubullying que impulsa el Departament d'Ensenyament, per	Dossier alumnat: #aquiproubullying (gencat.cat)

	donar a conèixer comportaments apropiats i inapropiats a Internet, i accions d'autoprotecció a les xarxes socials.	Guia docent: #aquiproubullying (gencat.cat)
Detectar i aturar el ciberassetjament	4 activitats didàctiques integrades en el programa d'innovació educativa #aquiproubullying que impulsa el Departament d'Ensenyament, per conèixer i analitzar els comportaments del ciberassetjament o assetjament en línia.	Dossier alumnat: 6Ciberassetjament-SEC-alumnat.pdf (gencat.cat) Guia docent: 6Ciberassetjament-SEC-docent.pdf (gencat.cat)
Programa TEI, tutoria entre iguals	Programa de convivència per a la prevenció de la violència i l'assetjament escolar basat en la tutorització emocional entre iguals.	Programa TEI - Programa de prevenció del acoso escolar
#aquiproubullying per a FAMÍLIES	Dossiers i guies de sensibilització per a treballar els diferents aspectes del programa #aquiproubullying per a treballar amb les famílies	Famílies. XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (gencat.cat)
Prevenió i detecció de l'assetjament i del ciberassetjament	Informació i recursos per saber què és l'assetjament i el ciberassetjament, com detectar si algú en pateix i com podeu col·laborar per fer-hi front.	Prevenió i detecció de l'assetjament i del ciberassetjament. Departament d'Educació (gencat.cat)

Annex 6. Taula Fitxa d'Activitat

Aquesta fitxa té com a finalitat facilitar l'elaboració del pla d'acció amb les activitats prioritzades pels alumnes, amb o sense participació d'altres actors socials. Podeu afegir tantes Fitxes d'Activitat com activitats hàgiu decidit implementar.

Un cop estiguin consensuades pels docents, els responsables i col·laboradors de cada activitat es comprometran signant a la part inferior de la taula.

FITXA D'ACTIVITAT	
Necessitat prioritària Aspecte o factor que afecta la salut mental i que ha sigut prioritzat durant el procés.	
Objectiu	
A qui va dirigida? Públic destinatari	
Com participaran? • Informació • Consulta • Col·laboració • Implicació com a organitzadors per definir nous plans d'acció en d'altres entorns i/o implementar activitats.	
Col·laboradors/es En cas que l'activitat s'implementi en col·laboració o implicació d'altres actors (docents, professionals de salut mental, representants de famílies de l'AFA, educadors d'entitats de lleure, d'esports i d'escoles d'idiomes, grups d'amics i amigues, etc.)	
Format i metodologies Descripció de la seqüència d'accions (considereu si és oportú una seqüència basada en les fases de la metodologia científica) i de com es dinamitzaran (individual, petit grup, grup classe/equip, en família, grup de famílies, grups mixtes, etc.)	
Responsables Persones encarregades de dissenyar i implementar l'activitat.	
Quan? Dia, hora, durada	
On s'implementarà?	
Recursos necessaris Materials: paper, bolígrafs, retoladors, projector, taules, cadires, notes adhesives, ...	
Retorn Com recollireu els resultats (nombre de participants, perfil, altres) i els fareu arribar a el/la docent.	
Indicadors Un cop implementada l'activitat reflectiu aquí els resultats (incloent, coma mínim, nombre de participants i perfil o d'altres com vincles a materials de comunicació)	

Annex 7. Taula d'Activitats de Comunicació

PLA DE COMUNICACIÓ	
OBJECTIU DE L'ACCIÓ	Sensibilitzar-los entorn de la importància de la salut mental i ajudar a trencar els estigmes.
A qui ens volem dirigir?	
PÚBLIC DIANA P. ex., alumnes del centre, professorat, personal de la cantina del centre educatiu, famílies, comerços a prop del centre educatiu, entitats del barri, ajuntament.	
Quina acció volem fer per aquest públic?	
ACCIONS Per ex: organitzar unes jornades/exposició entorn de la salut mental amb recerques, crear infografies, fer un vídeo antiestigma entre pares, mares i alumnat, fer un documental, reportatge o entrevistes, fer una comunicació a través de la pàgina web del centre educatiu o les xarxes socials del centre educatiu, etc...	
Quins recursos formaran part de l'acció?	
RECURSOS QUE CALDRÀ DESENVOLUPAR Per ex: vídeo amb entrevistes als pares, infografies sobre la incidència de malalties de salut mental, on podem anar si no ens trobem bé, informació sobre l'estigma en salut mental i què podem fer per lluitar-hi en contra, etc. Podem aprofitar material treballat fins ara? (enquestes realitzades a la unitat de matemàtiques, imatges del debat a català, etc.). Per cada recurs a crear caldrà definir: • Definir el contingut: creació d'un guió o pautes, si s'hi escau. • Responsables del recurs: Qui ho farà? • Quin material necessitem? • S'hi podria incloure algun pare o mare que ens ajudés? (sigui a crear el contingut o com a participant)? • Temps necessari d'execució/producció.	
Com ens organitzem?	
CRONOGRAMA GENERAL • Data de l'acció • Convocatòria del públic diana, si s'escau • Responsables dels recursos i d'altres tasques que puguin sorgir durant la preparació.	